

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri jutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri jutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, šestletno K 5,—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30,—. — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: petil vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Balkanska vojna.

Velik boj — velik cilj. — Odločnost balkanskih držav. — Turško pismo. — Armade. — Vojni načrt. — Nekaj o Sandžaku. — Glasovi avstrijskih poslancev. — „Na ono tužno Kosovo polje“.

Velik je boj, ki so ga začele balkanske države — zapuščene od vseh prijateljev in porokoviteljev »krščanske« kulture. Velik je ta boj — toda svet in opravičen pred bogom in pred ljudmi. Tega se balkanske države tudi zavešajo. Najboljše to kaže poročilo bolgarskega narodnega lista »Mir«, ki pravi: Tri krščanske države na Balkanu so danes eno telo. Nesoglasja, nesporazumljenja in sovražstva so izginila danes. Vlade teh držav, katerim se je pridružila tudi Črna gora, si podajajo danes bratrske krščanske roke za skupno borbo proti večnemu tlačitelju balkanskih narodov.

To je božanstven dogodek. Hosana propagatorjem in ustvariteljem tega soglasja, slava onim, ki so omogočili veliko borbo!

Gospod je z nami! Narodi na balkanskem polotoku, verujte neomahljivo v Boga! On je z nami. Njegov križ blešči pred našimi vojniki in bo zmagal vekovne naše sovraže.

Nevstrašno stopajte naprej z nado na popolno zmago.

Tam v Carigradu, v staroslavnem božjem bramu sv. Sofije, ki je od vekov zarobljen, bo na mestu nekdanjega bizantinskega carstva proglašeno carstvo balkansko karstvo balkanske konfederacije!

To je torej cilj velikega boja. Ko se je sklenil italijanski »mir od Uš« — je je mislilo, da bodo balkanske države obupale — toda v svesti si, da je pravica na njih strani, so nadaljevale svoj boj in morejo tudi sedaj upati na popolno zmago — ako jih Evropa pusti pri miru — da bodo same obračunale s Turkom. Upamo, da se to zgodi — in v bližnjih dneh bo sedanji svet pričal najpravičnejšega boja, ki se je kdaj bil v Evropi.

Balkan ima okroglo 16 milijonov prebivalcev, od teh je le par milijonov evropskih Turkov — po narodnosti Balkan ne more biti turški — ampak slovanski. Za slovanski in krščanski Balkan se bje boj in se bo bil, dokler zmagovalci ne stopijo na tla nekdanjega Bizanca, ki je bil prvi vir vzhodne krščanske in slovanske kulture.

KAJ JE PISALA VISOKA PORTA SVOJIM POSLANIKOM?

Turčija je poklicala svoje poslanike v Carigrad s sledečim pismom: Ker srbsko-bolgarska nota glede vilajetov evropske Turčije ni vredna odgovora, smo ravno sedaj pozvali naše poslanike v Belgradu in v Soliji — da prekinejo vse zveze z ondotnimi oblastmi in da se vrnejo v Carigrad. Mislimo, da se bode naše prizadevanje za rešitev miru upoštevalo, dočim so male balkanske države grešile s tem, da so odbile posredovanje Evrope, ne da bi se bile ozirale na življenske interese Evrope.

Ta nota je prav turška in kaže, kako gledajo Turki na balkanske države. Obenem s tem pismom je vojni svet sklenil, naj se balkanske

države pozovejo, da se tekom 24 ur opravičijo. — Seveda se balkanske države ne bodo opravičile in si bodo poiskale odgovora, ki ga po mnenju Turčije niso vredne.

ARMADE IN VOJNI NAČRT.

Armade kažejo sedaj po mobilizaciji sledeče število mož in topov:

Bolgarska armada šteje po mobilizaciji 450.000 mož in ima 1270 topov.

Srbska armada šteje 350.000 mož in ima nad 1000 topov.

Črnogorska armada šteje 54.000 mož s 104 topovi in 140 mitraljezi.

Grška armada šteje 200.000 mož in 170 topov.

Bojni načrt pa je sledeči:

Črnogora: 1. divizija južno ob skaderskem jezeru, 2. divizija okoli Bjelopolja, 3. divizija pri Beranji dela zvezo preko Gusinja z južno armado, 4. divizija prodira pri Tuzi.

Srbija: Glavna armada obstoječa iz 4 divizij leži ob Nišu do Leskovca, ob progi Naš-Vranja-Skopje. Predstraže so na prehodu pri Ristovu. Ena divizija stoji višje pri Raški, druga pa v trikotniku pri Duhnici (levo krilo.) Glavna smer je proti Skoplju. Desno krilo prodira proti Prištini in varne celo črto ob progi do Mitrovice. Armada generala Živkovića vdrari v Novi pazar čez Nova Varoš in se združuje s črnogorskimi četami.

Bolgarija: ima tri armade: prva se zbira v dolini ob Marici pri Plovdivu (smer Drinov polje), general Ivanov, druga armada je desno krilo ob Kustendilu (smer Kumanovo) od tam na Skopje. (General Kutničev). Tretja armada je v Kazanliku kot levo krilo. (General Dimitrijevič.)

Turčija: Vzhodna armada pod vodstvom Abdullah-paše pri Drinopolju. Desno krilo varuje prehode proti Drinopolju in Carigradu pri Kırklıreli. Drugi del leži 250 km od glavne obstrumi. (Zapoveduje Ali paša.) Ta armada varuje vpad Bolgarov od Dubnice-Džumbale in iz Vardarske doline. Vsa vzhodna armada šteje 30 divizij. Za desnim krilom stoji pri Serešu čete Vasif-paše. Ob Skoplju se zbira turški oddelki proti Srbiji (Sekki paša). V severni Albaniji zapoveduje Hadži-Tevfik-paša. (Njegove čete so doživele toliko porazov od Črnogorcev.) Pri Monastiru na jugu stoji Risa-paša s par divizijami. Tako so razpostavljene čete. Prvi napadi gredo od črnogorske strani, potem pride srbska armada generala Živkovića od Nove Varoši — tretja glavna srbska sila pride od Vranje čez Kačanik proti Skoplju — tu stopi kot levo krilo v boj bolgarska armada od Kustendila proti Kumanovemu.

KAŠEN JE SANDŽAK - NOVI PAZAR?

Sandžak je ozka skalnata dežela, ki se v obliki zagozde zajeda med Srbijo in Črno goro. Sandžak meji na zapadu na Bosno in jo veže s

Staro Srbijo, preko katere vodi pot dalje na vzhod. Sandžak ima širine okrog 50 km, dolžine pa okrog 70 km. Sandžak ni rodovitna dežela, večinoma je skalovje, pokrito z grmovjem — po dolinah je slabo obdelano polje. Sandžak ima 200.000 prebivalcev, med temi je 115.000 kristjanov in 95.000 mohamedancev. Med prebivalstvom vlada hudo sovraštvo — kajti kristjani so brez pravic — mohamedani pa delajo, kar hočejo. Ako kristjan sreča Turka, mora stopiti s konja, ako Turak stori kristjani krivico, se kristjan nima kje pritožiti, kajti pred sodiščem ima vedno Turak — prav. Splošno vladajo »turške razmere.« — Letu 1878 je zahtevala Avstrija, da se ji mora priznati upliv tudi na Sandžak, ker bi sicer od tam pretela vedno nevarnost za novo okupirani deželi. V 25. članku berlinske pogodbe se je Avstriji dovolilo, da zasede Sandžak, dokler ne nastane v Bosni in Hercegovini popoln mir. Od te dobe je imela Avstrija v Sandžaku do 5000 vojakov, ki so imeli namen obvarovati mir v deželi in čuvati kristjane pred Turki. Po aneksiji pa se je Avstrija dne 26. februarja 1909. leta odrekla vseh svojih pravic do Sandžaka, ker ji ni bilo več potreba varovati — tujo deželo. Med tem časom se je večkrat čulo tudi o avstrijski železnici, ki se je nameravala skozi Sandžak in Novi Pazar, ker bi ta železnica imela direktno zvezo na Solun. Vesti o tej železnici so večkrat vznemirile javnost — ker so se v njej kazali — avstrijski nameni. Toda nazadnje je vlada sama prišla do prepričanja, da se pod sedanji pogoji železnica ne izplača. — Taka je torej dežela, zaradi katere je evropski mir v — nevarnosti.

Turki so imeli v Sandžaku vedno svoje posadke — sedaj imajo tam okoli 10.000 mož. Toda turške čete se hitro umikajo, ker se sicer lahko zgodi, da jih Srbi in Črnogorci odrežejo od glavne turške armade in jih ujamejo. Po prebivalstvu in po legi pripada Sandžak Srbiji.

V avstrijski politiki je doslej veljalo Andrassyjevo načelo, ki je odgovoril Srbom, ko so za Sandžak ponujali druge kompenzacije: »Kompenzacija ali ne kompenzacija — Sandžak ne dobite!« V zadnjih dneh so se čuli glasovi, da naj se Sandžak prepušči Srbiji pod gotovimi pogoji. Tako bi izginila iz balkanskega vprašanja zagozda, ki je bila vzrok nepotrebnim konfliktom. Za Srbijo je Sandžak velikanskega pomena, ker ima Srbija preko njega naravnost zvezo s Črnogoro in s Staro Srbijo. Zato se Srbi Sandžaku tudi v sedanji vojni ne bodo mogli ogniti. Ako ga dobe, ne bo Avstrija imela nikake škode, pač pa dobiček, ker bo njena obrt in trgovina imela preko njega odprto pot na jug. S tem bi se ustvaril stalen mir in boljše razmerje med Avstrijo in Balkanom.

Za nas velja v tem oziru to, kar je rekel dr. Kramar v svojem delegacijskem govoru in kar je v Trstu povdarjal dr. Rybač, ko je rekel:

»Če se torej ne smemo obračati na jug, se obračamo na sever in pravimo: če je Avstrija v resnici krščanska država, če je naš cesar apostolski kralj, potem je sveta dolžnost naše monarhije, da ne podpira Turkov, temveč krščanske Balkance!«

S Sandžakom je rešeno eno najtežjih vprašanj na Balkanu.

Na Kosovem polju je padla slovanska sila, ki je vladala na Balkanu — na Kosovem polju

se začel odločilni boj. Nad Balkanom doni bojna pesem: Od črnogorske strani se ponavlja vznešena narodna himna: »Onamo«.

Tam, tam za onimi brdi pravijo, da je razrušen dvor mojega carja — tam pravijo — je bil nekdanji junaški zbor.

Tja, tja — da vidim Prizren — ki je moj — tja hočem iti domov — Starina draga me tja zove, orožen moram enkrat priti tja.

Tja, tja za ona brda, kjer se modrega neba skriva obok, na srpska polja — na bojna polja — tja bratje vodi nas pot.

Tam, tam za onimi brdi — pravijo da leži Milošev grob. Tam bom mir dobil svoji duši, ko Srbin ne bode več rob...«

In tej pesmi odgovarja od severa ona tužna himna: »Što čutiš, Srbije tužni? Slava te zove na ono tužno Kosovo polje!«

Od vzhodne strani pa prihajajo bolgarski junaki s svojo preprosto narodno pesmijo:

Šumi Marica
okrvavljena,
plač vdovica
kruto ranjena.
Marš, marš,
Carigrad je naš...

Velik je boj — velik cilj. Velika je sila — velika je vera — velika bo zmaga!

Črnogorsko-turška vojna.

Cetinje, 13. oktobra 1912.

Iz narodnih brzojavk:

(Od našega cetinjskega poročevalca.)

Klešna, 12. oktobra 1912, ob 12. uri 7 min. ponoči:

Včeraj se je neposredno pred nočjo začela borba med našimi ogledniki in turškimi prednimi oddelki pod široškimi vrhovi na mestu Čai-Bobotič. Na pomoč so prišli tudi zadnji oddelki, tako da se je na črnogorskem levem krilu razvila ljuta borba. Na turški strani se bili v boju 3 bataljoni. Naše čete so po hudem naporu potokile neprijatelja in mu zadale težke izgube. Po izpovedi nekoga vjetnika imajo Turki 300 mrtvih in ranjenih. Turki so se umaknili kilometer daleč od svojih prejšnjih pozicij. Na črnogorski strani je okoli 100 mrtvih in ranjenih. V tej bitki je sodelovala turška artilerija spredaj za hrbtom naše vojske pa dva s topovi oborožena turška munitorja, ki ploveta po (Skadarskem) jezeru. Na desnem krilu (barske divizije) je na drugi strani Bojane porušena kul Luanca. Turška posadka je pobegnila, vsled česar so naše čete prekoračile Bojano in združene z vstati Malisori pregnale sovražnika. Ostale pozicije našega centra so ostale iste in se vrše priprave za nadaljno postopanje.

II.

Bjelo Polje, 12. oktobra 1912, ob 12. uri 8 min. ponoči:

Brigadir general Vukotić je obhodil mesto samo. Ono je precej lepo. Ima precej lepih hiš. Mesto je tudi dosti veliko. Pravijo, da ima 6000—7000 duš in faktično ni manjše kot je bilo staro mesto. V Pogorici se vrši v pravoslavni cerkvi molitev za zdravje črnogorskega kralja, njegove rodbine in za napredek njegove vojske.

Zavzete Bjeloga Polja.

V četrtek ob 4. uri popoldne so Črnogorci osvojili Bjelo Polje. Zavzetje se je izvršilo na

LISTEK.

M. ZEVAKO:

V senci jezuita.

(Dalje.)

»Poslušaj me!« je dejala nato s počasnim, resnim in grgrajočim glasom, ki je bil značilen zanj v urah hudega razburjenja. »Moj sin si... Res je, da nisi rojen iz moje krvi; nisem te nosila pod srcem... Toda vseeno si moj sin... Tvoj oče te je zapustil... bil je revež in siromak... mati pa ti je umrla tri dni po tvojem rojstvu... Pobrala sem te, vzgojila te in te vzljubila iskreno... Še mnogo bolj kakor Manfreda. Kaj pravim? Manfred je zame samo tujec, ki sem ga vzgojila iz sočutja... toda ti, Lantné, ti si moj sin... da... moj sin...«

Ponavljala je to besedo in jo povdarjala, kakor da je hoče vklesati na vekomaj v mladeničevo dušo.

»Zavedam se vsega, kar ste storili zame,« je odgovoril Lantné. »In hvaležnost, ki jo bom čutil do vas za vse to, bo končana šele z mojim življenjem.«

»Hvaležnost!« je zamrmrala ona bridko. Molk, polni zadrege, se je storil med njima. »O vašem predlogu pa.« je povzel Lantné nazadnje, »bom še razmišljal...«

Hotel je dodati: »matia, in se je sam začudil odporu, ki ga je vzbudila v njegovi notranjosti ta beseda...«

»Premišljati hoče!« je vzkliknila ona. »Poslušaj! Jaz sem ciganska hči! Mlada sem še, kljub svojim sivim lasem... A kakor mlada, videla sem od blizu marsikaj, česar starci niso videli. Naučila sem se čitati v človeških

srlih; proučevala sem in primerjala; jaz vem, kaj je življenje. Življenje je urejeno za nas tako, da moramo biti siromaki, dokler hodimo po svetu, in da je naše gorje podlaga blagru srečnih ljudi... Ali se tvoja duša ne upira temu?... Le pogledj sam nase! Vse imaš: moč, lepoto, drznost, pogum in bistro glavo... In vendar — kaj si pri tem? Nič nisi!... Kaj moreš postati? Nič!... Ali ne čutiš ogorčenja nad tem?... Jaz, sinko moj, sem si ogledala ljudi od blizu, in govem ti: kdor se ne upira, je strahopetec... Česa se bojiš?... Jaz se ne bojim ničesar... Videla sem grmade, sikajoče s škrlatini jeziki v živo nebo... in nisem trepetala. Videla sem ogenj, kako je palil kožo njih, ki sem je ljubila... in nisem trepetala; rekla sem si, da bo nekega dne tudi moje meso plen plamena, in da pride tudi meni trenutek, ko bo z občudovanjem in osuplostjo gledala mojo smrt množica, zbravša se, da vidi pogin ciganke v smrtonosnem žaru... Ne bojim se smrti... In ti se je ne bojiš, Lantné. Vem to. Pretehtala sem tvoje srce, in vem, kaj je vredno... Kaj se torej godi v tebi? Zakaj ne pozdravljaš mojih besed s tistim navdušenjem, ki sem se ga nadejala?«

Kaj se je godilo v njem?

Lantné sam bi bil v veliki zadregi, če bi ga bil kdo silil povedati.

Reči se da samo, da je bila narava mladega moža fina in rahločutna in da so ji nasprotovale groba sredstva, ki mu jih je predlagala ciganka.

Ta razgovor je ostal brez nadaljevanja. Lantné se je izmuznil, obljubivši redite-ljici šen enkrat, da hoče premišljati o njenih besedah.

Li res je premišljal o njih; dolgo se je posvetoval o njih z Manfredom, in nazadnje sta

sklenila obadva soglasno, da ne postaneta rokovanja.

Vseeno pa je rasteel vpliv mladeničev v kraljestvu latovščine.

Odkod je prihajal ta vpliv?

Netila ga je mikavost: njihju postolovne mladosti, lepa vednost in veselost njunega smeha, krepka prostodušnost njunih oči in njihju hrabrost, ali bolje rečeno, njihju vratolomna predznost.

Latovščina in ciganja sta poznali le eno oboževanje: češčenje hrabrosti.

Hraber pa ni bil nihče tako kakor Manfred in Lantné.

Slučaji, ko sta pokazala to svojo hrabrost, so bili brez števila.

Nekega dne je imela buri obešena neka vlačuga zaradi nevmakakšnega pregreška. Manfred in Lantné sta s pomočjo par smelih tovarišev naskočila eksportu, ki je vodila nesrečnico pod vešala.

To dejanje je bilo nekaj nezasišlanega. Napad je bil tako silen in nenadejan, da se je ljudska množica, zbravša se, da vidi slovesno prireditve, razbežala na vse strani; preplašeni eksportni vojaki pa so mislili, da se je uprlo ljudstvo, so začeli razganjati gledalce, in ko so se vrnili k vozičku, na katerem so imeli privezano obsojenko je bil izginil.

Neko noč je straža potrla in odvedla dva uboga zlodja in širokousteža z ogromnimi peresi na baretu in neizmernimi luknjami v plašču: ime jima je bilo Fanlir in Kokardier. Manfred in Lantné sta srečala patrolo, ki je tirala uboga rokovanja. Naskočila sta jo na mestu in se borila tako dobro, da sta Fanlir in Kokardier nekaj minut nato bila svobodna.

Na stotine takšnih činov so pripovedovali o mladeničih, ki sta jih izvršila zdaj posamezno zdaj obadva skupaj.

In ta junaštva so silno vplivala na domišljijo rokovanjčev, med katerimi sta živela Manfred in Lantné.

Očitati se jima je dalo samo nekaj; resnica je, da nekaj težkega!

Nikdar se nista hotela udeležiti ponočnih pohodov za denarnicami mirnih ljudi.

Toda, vpoštevaje, da nihče ni popoln na svetu, so se rokovanjčazi nazadnje spoprijaznili s to čudno posebnostjo njunega značaja.

Njih občudovanje je bilo globoko in strastno...

Kakor pa so ju ljubili, vendar so imeli enega izmed njih dveh najrajši; bil je to Manfred.

Stvar je bila ta, da so se izražale razlike njunih značajev tem očitneje, čim bolj sta odraščala prijatelja — ali brata — Manfred in Lantné.

Lantné je bil mirnejši, premiselnejši in hladnejši; Manfred — razburilivejši, pretepač in prepirljivec, velik ljubitelj vinske čaše in vnet zasledovalec babjih kril. Lantné je imel tisti poseben obraz ljudi, ki jih teži nesluteno nesreča; ni se dalo reči, da je žalostne nravi toda vedno bolj se je povdarjala v njem nekakšna nepokojna resnost, kakor da čuti zlo, ki se plazi okrog njega... in kakor da se mu natiem sanja o strašni katastrofi, blizajoči se mu od dne do dne. Manfred se je zdel brezskrben; daleč se je razlegal njegov smeh in njegova pesem. Toda bil je razburljiv do skrajnosti in nenavadno občutljiv; njegova čustva so se gibala vedno ob skrajnih mejah. Rablč ki ga je poznal dodobra, je govoril o njem: »Umrl bo od kake srčne rane, toda s smehljajem na obrazu.« Ta sodba slavnega učenjaka daje najboljši pojem o Manfredovem temperamentu, in nam ga slika mnogo živeje, nego je mogoče slikati, ki smo jo podali o njem.

(Dalje.)

šledeci način: Pred paucem Bjelega roga so bile zavzete pozicije okolo Obrova, ki leži na drugi strani reke Lima. Redovna turška vojska je pobegnila v Sjenico. V noči od 27. do 28. septembra (po starem koledarju) so prišli k generalu Vukotiću sin Mehmed-Askova, bivši črnogorski poslanik (ali kraljevi gardist) in dva Srba s pismom, v katerem prosijo bjelopoljski prvaki, da bi se na mesto ne streljalo, nego se hočejo udati. Prosil so, da se označi, kjer bi jih Vukotić hotel sprejeti. Vukotić se je odločil za selo Kruševu in poslal tja spremstvo, ki naj bi bjelopoljsko dešlo poslaništvo čuvalo. Toda na črnogorsko spremstvo se je pričelo iz Bjelega Polja streljati s puškami in z Obrova s topom. Bjelopoljci niso došli na sestanek. Ker se je streljanje nadaljevalo, je poslal Vukotić doljno-morački, kolašinski bataljon in del drobnjačkega, da prebredoje Lim in osvoje Obrovo. Vojski so gazili vodo do vrata. Obrovo so vzeli z naskokom ob 3. uri popoldne. Pri naskoku na Bjelo Polje sta bila 2 mrtva in 10 ranjenih. Represalije in plenjenje v mestu je preprečeno. Črnogorci so uvedli vse oblasti, pošto in telegraf. Turške izgube so velike.

Z bojnege polja.

Novo črnogorsko znamenje. — Berane padle. — Taraboš v črnogorskih rokah.

BERANE ZAVZETE V NASKOKU. — OGROMEN VOJNI PLEN.

Cetinje, 16. septembra. Po strašnem boju je general Savo Vukotić zavzel sedaj tudi Berane. V sled ponosenih naskokov zadnje dni je prevzel poveljstvo nad armado, ki je oblegala Berane, Vukotić sam. V noči od 15. na 16. je general Vukotić odredil vse potrebno za generalni zadnji naskok na mesto. Na vse zgodaj jutraj je ohrabil svoje junake, ki so se takoj z vso silo vrgli na Turčine, ki so se že cel teden junake branili v trdnjavi. Bitka je trajala od štirih jutraj do desetih popoldne. Črnogorski junaki so neprestano naskakovali mesto, ne menec se za smrtonosne kroglice, ki so frčale močno na njih. Turki so se divje branili, a bilo je zastoj. Silnemu navalu niso bili kos. Ob desetih popoldne so Črnogorci dobro utrjeno trdnjavo z naskokom zavzeli. Plen je bil ogromen. V trdnjavi so zajeli 14 brzostelnih topov, 700 turških vajakov, več tisoč pušk in velikansko zalogo živil in municije. Črnogorci so pri naskoku zgrabili komaj 10 mrtvih in 31 ranjenih, dočim imajo Turki ogromne izgube. Omeniti je treba, da je v odločilnem trenutku priskočilo na pomoč Črnogorcem tudi 1600 Albancev, ki so napadli mesto za hrbtom, vsled česar je bila obramba trdnjave brezuspešna.

Kruševac, 16. oktobra. (Uradno.) Iz kraljevskega glavnega vojnega tabora se uradno poroča: Armada generala Savo Vukotića je danes v naskoku zavzela Berane. Turška posadka se je udala in naši vojski so dobili v roke velikanski plen. Med narodom je silno navdušenje. V cerkvi svetega Jurija v Gjurjevi Stubevi je bila po zmagi slavnostna maša.

PADEK BIORA.

Cetinje, 16. oktobra. Brigadir Vukotić poroča o kolosalnih uspehih svoje armade. Sedaj se mu je posrečilo zavzeti tudi višino Dolnjega Biora. Turki so se udali. Gosta megle otežuje napredovanje naših junakov proti Gornjemu Bioru, vsled česar se vojski le počasi pomikajo. V bliki pod širočimi višinami je poginil na turški strani poveljnik Sahredin beg.

NAPREDOVANJE JUŽNE ARMADE PROTI SKADRU.

Cetinje, 16. oktobra. Vojska generala Mitra Martinovića napreduje jako hitro proti Skadru. Prve črnogorske čete so že zavzele utrdbo Murič in dosepele pod Taraboš. Črnogorska artiljerija je že pripravila vse potrebno za naskok Taraboša.

TARABOŠ PADEL.

Bar, 16. oktobra. Po zavzetju utrdb Murič, ki leži tik pred močno utrjeno gorsko trd-

njavo Taraboš se je general Martinović pripravil na obupni naskok na Tarboš, ki brani dohod do Skadra od južne strani. Črnogorci so že par krat poskusili zavzeti to močno trdnjavo, toda Turki so jih vedno odbili nazaj. Tu so Črnogorci v vsej dosednji vojni imeli tudi največ mrtvecev in ranjenecv. Govori se o več sto mrtvih. A general Martinović ni obupal. Po zavzetju utrdb Murič, ki je zahtevala precej žrtev je bil tudi padec Taraboša samo še vprašanje par ur. General Martinović je pričel danes z bližnjih hribov z vso silo obstreljevati mesto. Vnel se je strašen boj med turško in črnogorsko artiljerijo. Črnogorske kroglice so imenitno zadevale, a tudi turška je malokatera zgrešila svoj cilj. Bitka je trajala več ur. Grmenje topov se je slišalo daleč naokoli. Ko je turška artiljerija utihnila, je general Martinović izdal ukaz, naj prične pehota odločilni naskok. Pod okriljem svojih topov je črnogorska infanterija divje planila na goro, kjer se je vnelo nepopisno klanje, ki je zopet trajalo par ur. Konečno se je turška posadka udala. Nad Tarabošem pa je močno zaplapolala črnogorska zastava.

Cetinje, 16. okt. General Martinović se pojavi jutri pred Skadrom.

BOJ ZA SKADER.

Cetinje, 16. oktobra. V soboto se bo že pričel boj za Skader. General Martinović je že dospel skoro pod obzidje mesta. Princ Danilo pa tudi ni več daleč od mesta. Črnogorci bodo naskočili mesto naenkrat od treh strani. Mesto je v obupnem položaju in ni izključeno, da pade črnogorskim junakom takoj pri prvem naskoku v roke.

Včerajšnji dan je pretrgal zadnje nit, na kateri so visele nade onih optimistov, ki so še vedno računali, da bo mogoče preprečiti splošno vojno na Balkanu. Čisto razumljivo. Vojna na balkanu je velesilam silno neljuba, kajti enkrat za vedno bo izgini sedaj s površja oni sramotni »status quo« na Balkanu, ki je zahteval tisoče in tisoče jugoslovanskih žrtev vsako leto. Sedaj pride krvavo maščevanje. Poprej od velevlasti tako prezirane jugoslovanske države so danes tesno združene, skupno se bosta bojevala proti Turčinu Srbini in Bolgar, ki sta bila še lansko leto smrtna sovražnika. Plemeniti boj za pravice jugoslovanskih tlačanov, katerega bodo vodile jugoslovanske države proti sovražniku vsake kulture in napredka, Turčinu. Vsa Evropa je danes nemirna, kakor pred sto leti, ko je slavni Napoleon korakal s svojo veliko armado na Rusko. Poražena evropska diplomacija se je skrila v kote in velesile gledajo v trenutku, ko se bo pričel veliki vojni ples na Balkanu, nezaupno ena na drugo. Ni izključeno, da bodo z ozirom na nevarni evropski položaj stopile vse pod orožje. Že v prihodnjih urah se bo pričel tresti mogočni Balkan, rešiti bo treba z orožjem v roki svetovno vprašanje: Ali kultura, ali barbarizem. ali Jugoslovani ali mongolski Turčini. Jugoslovani gledamo lahko s ponosom na velike armade naših bratov na Balkanu, ki bodo šle neustrašeno v boj proti veliko močnejšemu Turčinu, da maščujejo potoke krvi, ko se že par stoletij pretakajo po Balkanu. Kdo se more v 20. stoletju še navduševati za barbarski status quo na Balkanu. Mi gotovo ne in lahko smo veseli, da stoje na strani Srbov in Bolgarov danes simpatije vsega kulturnega sveta. Le naši zagrizeni sovražniki Nemci, ki so najhobi nemirni, žele z vsega srca srečo barbarskim Turčinom. Nemci dobro vedo, da bodo na Balkanu napredovali le toliko časa, dokler bo gospodaril Turčin, čim pa pridejo na površje zdravi Jugoslovani, bo njih načrt »Drang nach dem Balkan« padel v vodo. Bolnik ob Bosporu, kakor je nazval ruski car Nikolaj I. evropsko Turčijo zbira sedaj svoje zadnje moči in sile, da se postavi nasproti zdravi balkanski zvezi, ki hoče izvršiti ono veliko delo, katero bi mogle izvršiti velesile, ki so baje nositeljice evropske kulture. Upajmo, da bo jugoslovansko orožje srečno, upajmo da bo nad Carigradom po dolgih stoletjih zopet zaplapolala mogočna slovanska trobojlnica.

NOVA KRVOPRELITJA V STARI SRBIJI.

Belgrad, 16. oktobra. Z včerajšnjim dnevem se je pričelo krvoprelitje in preganjanje Srbov v Skoplju in v Prištini. Danes se je klanje ponovilo. Kakor se poroča iz Kumanova, so Turki ubili 10 Srbov in jih razmesarili.

PROTI SKOPLJU.

Belgrad, 16. oktobra. Ker je turški poslanik na srbskem dvoru že odšel v Carigrad z vsem poslaniškim osebom, se je pričelo vojno stanje, četudi vojna ni še izbruhnila. Vendar je pa vojna proklamirana. Že natisnjena in obrobjena s srbsko trobojnico. Sestavljena v narodnem in pesniškem duhu. Srbska armada je razdeljena na 6 delov. V tri glavne, dve pomožni armadi in eno kavalerijsko armado. Vrhovni poveljnik je general Putnik. Ostali poveljniki so bivši vojni ministri general Stefanović, dalje general Janković, general Živković, princ Aleksander in princ Arzen. Kako bo prodirala srbska armada je še javna tajnost, vendar je iz strategične situacije razvidno, da bo del srbske armade udrl v Sandžak in se združil z armado črnogorskega generala Vukotića. Drugi del srbske armade bo skupno z Bolgari prodiral na Skoplje in takoj po zavzetju Skoplja odšel proti jugozahodu. Okupacija Kosovega polja ne bo preveč težka, toda gotovo je, da bo okupacija Kosovega polja imela velik moralen upliv na srbsko armado. »Samo, da bi enkrat lahko pil vodo studeniško (V Studenici), pa če potem takoj umrem«, pravijo Srbi. Na prvi večji odpor bodo Srbi naleteli pri Skoplju. Tu se bo vršila prva večja bitka. Skoplje je ključ Stare Srbije in tudi mnogo drugih vprašanj. Vprašanje slobode in neodvisnosti, vprašanje neodvisnosti od vzhoda in zahoda zapadnega dela Balkana.

Belgrad, 16. oktobra. Srbska južna armada je že prekorčila mejo. Včeraj je pri Prepolcu južno od Kuršumlije turška predstraža napadla Srbe. Nastal je takoj hud boj, ki je trajal par ur. Srbi so poglali Turke v beg. Turki so zgubili 200, Srbi 30 mož.

SRBSKA ARMADE NA BOLGARSKEM.

Belgrad, 16. oktobra. Česar bi še pred enim mesecem nihče ne pričakoval, to se je zgodilo te dni. Srbija in Bolgarska, ki sta si bila od vojne l. 1885 smrtna sovražnika sta danes v bratskem objemu. Na sofijskem kolodvoru bolgarske žene, starčki in vojaki poljubljajo srbske vojake, obmetavajo jih s cvetjem, prinašajo jim darila in sploh vse, po čemur pozele. Po Sofiji se razlegata srbska in bolgarska himna. Gorje onemu Bolgaru, ki bi danes Srba ne nazval bratom. Več tisoč srbskih vajakov je dospelo te dni v Sofijo, nakar so se takoj odpeljali proti Kjustendilu, da ojačajo tamošnjo bolgarsko armado, ki ima namen prodirati proti Skoplju. Strah je in groza je prešinila pred 28 leti sofijsko prebivalstvo, ko je došla vest, da so prekorčili bolgarsko mejo in odkorakali proti Sofiji. Takrat vojni minister bolgarski Nikiforov ki je bil star 30 let, je med tem, ko je sofijsko prebivalstvo zbežalo v Plovdiv, hitro z vso energijo organiziral primitivno vojsko, kateri se je potem posrečilo pri Silivnici in Pirotu Srbe popolnoma premagati. Od tega časa so si bili Srbi in Bolgari smrtni sovražniki. In danes. Danes je general Nikiforov zopet vojni minister in imel je prijetno čast, da je vpričo tisočev in tisočev sofijskega ljudstva pozdravil na sofijskem kolodvoru srbske vojake, ki se bodo ob strani Bolgarov vojskovali za pravico in slobodo tlačanih macedonskih Jugoslovancov. Mogoče, da se je tudi general Nikiforov sam pri tej priliki spomnil žalostnega dogodka l. 1885., ko sta se klala Srbini in Bolgar. — Ko je prišel v terek zvečer v Sofiji dolgi srbski vlak, poln vajakov s karakterističnimi kapami, so Sofijanci obkolili vlak in srbske junake viharno aklamirali. V imenu kralja Ferdinanda je Srbe pozdravil general Morkov, v imenu bolgarske armade vojni minister Nikiforov. Navdušenje kar ni hotelo ponehati. Okoli polnoči je vlak krenil na jug, drugi jim bodo pa še sledili.

DNEVNI PREGLED.

»Dan« ima pred svojim uredništvom v Frančiškanski ulici izpostavljen nov, izvrsten

Seveda ni bil namen tega mojega prekipevajočega navdušenja ta, da bi se mi kdo pridružil. Kajti, na tišem bodi povedano, bil sem že zgovorjen z dvema gospicama, Bibijano in Simono, ki bi jako radi šle v planine in ktermi sem se kot kavalir z veseljem ponudil za vodnika, dasiravno tedaj še nisem vedel ne kam ne kod. Kakor pa sem že preje povedal, mi je napravil načrt dober prijatelj in sedaj mi je bilo le še sporočiti Bijani in Simoni in stvar je bila v redu.

Pa da se vrnem. Doma so me vsi moji z napeto pozornostjo poslušali; mama mi je obljubila napolniti železbednik s stvarmi, ki jih ne more pogrešati narobed. In ko sem ji našteval kaj in koliko bo vsega treba, mi kar pretrga besedo Fric, moj svak, ki je doslej le poslušal in kategorično izjavi, da gre z menoj. Ni še dobro izgovoril, že se oglasi njegova žena, moja sestra, da sam ne bo hodil okrog in da gre tudi ona, češ kjer je mož, tam je žena.

Vrag je vaju dal, sem si mislil in ju skušal pregovoriti, strašče ju s težavami in nevarnostmi, ki jih nudijo planine. Zastonj! »Šla bova«, — sta odgovorila soglasno.

Se ena rešilna bilka se mi je pokazala. Rekel sem: »Kdor hoče iti na hribe, mora biti član Slov. plan. društva, ker sicer ga preveč stane prenočnina.« »Koga«, se oglasi svak Fric, ali ne plačuje moja žena, tvoja sestra, že štiri leta za me članarino? Vidiš, tu je znak, ki potrjuje, da sem član.

Videč, da nič ne opravi, sem se udal v voljo božjo in še privoščil sem svaku Fricu, kakor tudi sestri, njegovi ženi, tisto prerojenje, ki doleti človeka v hribi, zakaj v šestletnem zakonskem jarmu sta se oba z združenimi močmi precej nalezla lastnosti, ki se med brati imenuje sitnost.

zemljevid Balkana, ki kaže vojni položaj še natančneje kakor prej.

K uboju v Krascah se nam poroča. Kakor ste že poročali so prišli v gostilno k Bergantu v Krascah (po domače »pri Frfravu«) štirje fantje, med njimi tudi Pavle Grošelj s Krtine, ki so šli kopat pesek in so se mimogrede ustavili. V gostilni so pili štirje fantje, med njimi znani Kokalj. Fantje v gostilni so že prej govorili, da bo pretep. Ko so prišli peskarji, je rekla gostilničarka: »Oh sedaj bo pa pretep«. Res, predno je gostilničarka prinesla pijače, so že planili skup in je že Kokalj udaril Grošlja po glavi, da je kmalu na to umrl. Grošelj je zapustil mater in brata (ne sestro, kakor se je pomotoma poročalo). Brata so zdaj vzeli k vojakom, tako da je uboga mati ostala popolnoma sama. Proti kapltnu, ki ni hotel iti mrliču naproti, je nastala med ljudstvom velika nevolja, tako: da so rekli: »ako ne pride, ga bomo pa sami pokopali.« — Kakor se sliši, je Kokalj v zaporu postal zelo pobožen in prav pridno moli. Klerikali ga zagovarjajo, češ da se mu je ponesrečilo in da je bil priden fant. Menda zato, ker je ubil Sokola. Kakor vse kaže je bil pretep pripravljen in uboj namenjen. To je sad naše »izobraževalne vzgoje«.

Radi nevarne grožnje aretiran. V sredo je bil v Kamniku aretiran 21letni mizarski pomočnik Florijan Kladnik, ki je v prepiru svojem očetu zagrozil s požigom. Surovega sina so izročili okrajnemu sodišču v Kamniku v nadaljno oskrbo.

Zlobno poškodovanje. Zadnje dni so neznanzi zlobni ponočnjaki v Mekinah poškodovali lastniku zdravilišča, Hermannu, tamošnji most. Vrgli so ograjo v vodo in tudi iz tal iztrgali več desk in jih pometali v vodo. Na kegljišču so ponočnjaki vlomili v zaboj, kjer so bili spravljene keglji in jih odnesli 12. Konečno so še posestniku Ivanu Kvasu podrl lesoeno stranišče poleg hiše. Res naravnost neverjetna zlobnost.

Bitka s steklenico. Če se mlada kri kdaj steppe med seboj, ni nič posebno čudnega. Saj vemo, da v mladih glavah kaj rada hitro zavre. Ampak če se začno starine med seboj lašati, je pa to že nekaj bolj nenavadnega. Martin Škraba, posestnik iz Iške vasi, ga je imel oni dan v onegavi gostilni že nekaj v glavi in se je prepiral v šali s sosedom Novakom zaradi neke puške. Pravzaprav sta se oba možakarja sama šalila. Ta šala pa ni bila včas posestniku Antonu Župcu, tudi iz Iške vasi. Presedalo mu je tako prazno govorjenje, zakaj mož naj govori z možem moško ne pa čenčarije kakor kaka stara baba. Torej: Antonu Župcu ni bilo nikakor dovolj pogovarjanje med svojima sosedoma. Zato je rekel Martinu Škrabi, naj bo vendar že tiho in naj ne govori bedarij. Te besede pa so bile povod prepira med Škrabo in Župcem, med katerim je poslednji zbil prvemu klobuk z glave in ga parkrat ne prav nalahko položil na tla. To pa je Škrabo razjezilo, dvignil je posodo za užigalice in jo treščil nasprotniku v glavo. Vendar to se mu še ni zdelo dovolj. Menil je, da zasluži Župca za svoje »na tla polaganje« večjo kazen. Zato je zgrabil celno steklenico, zasalutiral je z njo po zraku in »pobožal« z njo Župca po glavi. Udarce je bil tako močan, da se je orožje ob Antona Župca glavi razbilo in da je temu začela teči kri. S tem se je bitka končala. Ni se še tačas končala, šele včeraj je bil njen konec, ko je sodišče Martinu Škrabi odkritosrčno povedalo, da je sramota zanj, da se na stara leta pretepa po oštarijah. Na ta moralni nauk mu je prislonilo še 48 ur, da ga bo v zaporu temeljito preštudiral.

Narodno-obrambna razstava v Mariboru se odpre v prostorih tamošnje Čitalnice v Narodnem domu v soboto 19. t. m. od 3. uri popoldne ter bo občinstvu na ogled do vseh ponedeljka 21. t. m. Naj nikdo ne zamudi si ogledati to zanimivo razstavo, ki nas pouči o našem kulturnem, gospodarskem in narodnem položaju in nas opozori na vsenemške in laške aspiracije. Vstopnina je samo 20 vin.

Poroka. Poročil se je dne 14. t. m. v Petrovčah g. dr. Fr. Koyca, c. kr. sodnik v Ilirski Bistrici, z gđno. Fani Jarmonek iz Celja. Mnogo sreče!

Dva dni v planinah.

(Vesela zgodba.)

I.

Nisem se še kmalu česa tako veselil, kakor letošnjih počitnic. Pomislite, ljudje božji, zakaj bi se jih tudi ne? Moja imenitna služba mi prinaša toliko, da sem rešen vseh tistih morečih skrbi, ki so krive, da je marsikateri zakoniki oče vedno slabe volje. Torej mi ni treba za telesne potrebe prav nič skrbeti, tembolj pa za duševne, za razvedrilo. Od umetnih ljudi sem bil slišal, da postane človek v planinah čisto drug, da se takorekoč prerodi, čeprav le samo za malo časa.

No, in jaz sem se hotel tudi malo preroditi; saj vsi vemo, kako prijetno je, če človek lahko pozabi, če več ne, vsaj za en dan, to dolino lahko, v katero smo bili pahnjani iz rajskih višav.

Odločil sem se bil, da jo mahnem v Kamniške planine. Neki dober prijatelj mi je napravil izborni načrt; vojskovodja bi ga gotovo poimenoval kot dobrega stratega, jaz pa sem mu za to samo roko stisnil in —

Niso mačkine solze povzpeli se na Kamniško sedlo, od tod jo urezati na Brano, za tem skočiti doli v Okrešeli, takoj nato se kopati v Rinki, potem premeriti kot kača se vijočo Logarjevo dolino, pa zopet sbrčati na Pastirkov vrh in od tod se spuščati dalje proti Železni kaplji, kjer čaka na planinske bolhe kulturna naprava-železnica, ki te popelje v nekdanji Celovec. (Korošci poznajo le še »štót Klogenfurta«) In iz tega preslavnega mesta se pride, če poznaš dobro slovensko zemljo, prav lahko zopet v belo Ljubljano in domov.

Korajžno sem vpričo prijatelja odobril smeli načrt. Na tišem me je pa vendarle precej

skrbelo, kako ga bom izvedel, zakaj o planinah sem vedel toliko, kakor Belokranjec o nas, črnih Kranjih, t. j. nič. A prijatelj, bog mu daj dobro, me je kmalu potolažil.

Z vehementno silo policaja, ki si hoče pridobiti občudovanje občinstva, me je tiral do blagajnika S. P. D., ktermu sem težko odrajal šest svetlih cesarskih kronic in ki me je nato sprejel z veseljem posmehom za člana slavnega društva za vzgojevanje navdušenih planincev.

Glavno bi bilo storjeno, a treba je še marsikaj, tako je rekel moj dober prijatelj in romala sva k Korenčanu po nahrbtnik, k Samcu pa po palco, h Čadežu po klobup, k »Združenim čevljarjem« po čevlje. Mejač nama je posodil obleko, nogavice sva dobila pri Magdiču, ki nama je vsilil še par dobrih srajc in s tem sem bil rešen večnega romanja in preskrbljen za lično zunanost prikupljivih turistov. V vsaki trgovini sem seveda naročil, da mi pošljejo moje stvari na dom.

Ko sva tako opravila vse potrebne posle in se zadovoljna sprchajala po ljubljanski »promenadi«, dajal mi je prijatelj še zadnja navodila, ki so potrebna, če hočem z vspehom hoditi po hribi. Sam, je rekel, da se ne more vdeležiti te »bagatelne« ture, kajti klub »Dren«, čigar član je, napravi mal izlet po severni steni na Triglav in njega ne sme manjkati.

Ločila sva se, želeč drug drugemu srečno pot in veselo svidenje.

Ko sem prišel domov, sem ves navdušen pripovedoval, da grem v hribe, kjer se človek prerodi, govoril sem o planinskih krasotah, kratkoma: delal sem se takega, kot bi bil navdušen turist že 10 let in bi poznal vse eventualnosti, ki so mogoče v življenju »visokega turista«.

Neprosto voljno sem bil postavljen za načelnika petim turistom, če sebe vštajem, ki niso pravzaprav ničesar vedeli o planinah. Določil sem odhod na 26. avgust z dopoldanskim kamniškim vlakom. Pisal sem Simoni, da naj o tem obvesti svojo prijateljico in da naj bodo gotovo določen dan v Ljubljani kjer se dobimo ob 10. v hotelu Lloyd.

II.

Zadnji dan pred odhodom sem preskrbel svaku nahrbtnik in napolnil oba, svojega in njegovega, z vsem potrebnim, s špižo in pijačo. Težka sta bila, bogme, zelo težka in že vnaprej so me bolela pleča. Svak pa je malomarno skomizgnil z ramo in dejal: »Malenkost! Pri vojakihi sem kot lajtnant nosil mnogo več.«

Drugi dan sva opterala nahrbtnike, zatlačila drug drugemu pelerine, on je vzel še ono od svoje žene in šli smo s Poljan v hotel po Bibijano in Simono.

Zgovorna in brhka sobarica, ki jo je Fric na skrivaj včipnil v lice, nam je povedala, da gospici že čakata v sobi št. 6. v prvem nadstropju.

Samozavestno smo koračili gori v prvo nadstropje in vrata št. 6 so se kar sama odprla, na pragu sta pa stali Simona in Bibijana in nas pozdravljale z glasnim smehom in upravičnim humorjem, zakaj obe sta čistokrvni potomki slavnih Ribničanov.

Vstopili smo. Formalne zadeve predstavljajo so bile hitro končane. Mojo pozornost je vzel kakih 30 limon, ki so ležale na otomani in čakale rešenja, ki jim ga je obljubil nevem kdo.

Simona mi pojasni, da so kupile limone za na pot in te limone naj bi dal jaz v nahrbtnik.

(Dalle.)

Prva opereta na slovenskem odru v Mariboru. V nedeljo 20. t. m. se bo v slovenskem gledališču v Mariboru predstavljala komična opereta »Vzbujenilev«, zatem pa burka »V civilu«.

Napredno politično društvo za mariborsko okrožje se osnuje v nedeljo 20. t. m. ob 3. uri popoldne v restavraciji Narodnega doma v Mariboru.

V St. Pavlu pri Preboldu ima tamošnji Sokol v nedeljo 20. oktobra ob 3. uri popoldne občni zbor, na katerem se bo izvolil nov odbor.

Slovensko podporno in izobraževalno društvo »Domovina« v Gradcu priredi v nedeljo, dne 20. oktobra svojo vinsko trgatev v gostilni g. Glanzer. Klosterwies 5. (Zur Weinhecke.) Začetek ob 4. uri popoldne. Vspored: Tamburanje, ples, petje in druga raznovrstna prosta zabava.

V St. Janžu na Dravskem polju je imel »poslanec« Miha Brenčič 13. t. m. shod, s katerim je svoj škodoval ko koristil. Seveda je sebe in več stanko v zvezde koval, v prah pa poteptal vse, kar ni z njim v zvezi, zlasti si je privoščil v narodnem delu osivelega dr. Jurčeta in senatnega predsednika dr. Ploja, katerima pa ni na duhu abogi žrebčar vreden niti čevljev snaziti. Najlepše pa je, da je brez vzroka surovo napadel župana in obč. odbornike, ki so razum enega vsi njega volili. Ob priliki pa bomo osvetlili delovanje »miroljubnega« šentjanskega kaplana.

Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo dne 20. oktobra 1912 se vprizori na našem odru prvič komična opereta »Vzbujenilev«. Že desetletja sem so vprizorjali mariborski Slovenci različne in najraznovrstnejše igre, toda opereta še ni bila nikdar na vrsti. Tokrat torej prvič. Najboljše pevske moči bodo sodelovale, ki se že dolgo časa pridno in vztrajno vadilo, vsled česar je upati in sme pričrati, da bodo igralci kar najbolje rešili svojo nalogo. Zajedno s to opereto se bo predstavljala burka »V civilu«, enodejanska igra, v kateri bodo nastopali golenci dramatične šole, ki bodo imeli priliko pokazati, kakšen uspeh je imela dramatična šola. Slavno občinstvo bo imelo priliko to pot prepricati se o novem napredku dramatičnega društva v Mariboru. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer.

Solstvo. Za suplentko na ljudski šoli na Jesenjak je namestu obolele učiteljice Roze Salberger-Merva imenovana provizorična učiteljica v Škofji Loki Josipina Sterlekar.

V znamenju pesti. Na ročevensko nedeljo so se fantje in dekleta prav dobro imeli v Veliki Stari vasi pri Grosupljem. Tudi plesali so na župančičevem podu, kar seveda tudi spada k pravemu veselju. Samo ko bi ne bilo tega prehentnega vina, ki v večji meri zavžito in vogolcano že samoobsebi vzkipi, nikar pa še pri plesu. Tako se je zgodilo, da je Francetu Drobnič vno naenkrat zavrelo po žilah in da si je predstavljaj, da se nahaja v balkanski vojni. Začutil je v sebi silno moč in stisnil je pesti vkup. Te pesti pa so prišle v dotiko s prsi drugega fanta, Kramarja iz Perove vasi. Posledica tega nežnega dotiklaja je bila, da je Kramar, ki je stal na stopnicah poda, kjer so se vrtili pari, padel po stopnicah nazaj in da mu je začela teči iz nosa kri. Ta junaška zmagaja je silno vzpodbudila k novemu naskoku trdnjave v osebi fanta Janeza Boštanjčiča, poselnikovega sina iz Perovega. Ker ga je hotel zadnji zadržati, da ne bi nastala splošna vojna, ga je ta v zahvalo udaril s pestjo po zgornji ustnici, da mu jo je prebil in da je začel ta seveda takoj krvaveti. Med tem bojem je prišla na pomoč Kramarju njegova sestra Jožefa, da bi vsaj ona preprečila nadaljen boj. Pa France Drobnič je bil od zmaga že tako razigran, da ni več razločil ženske od moškega, in je sunil tudi Jožefo Kramar s pestjo pod nos, na kar se je dekletu vilila iz njega kri. Po vsem tem bi se dalo soditi, da bi bilo najbolje Franceta Drobniča postaviti med črnogorske čete na Balkanu. Tam bi lahko pokazal svoje junaštvo in svoje pesti Turkom. No pa Franceta niso postavili na Balkan, postavili so ga pred tukajšnje sodišče, kjer so ga nagradili za njegovo izredno hrabrost s štiridnevni zaporom.

Morilec svoje matere se vstrelil. Morilec svoje matere, 25letni Ludovik Koblitze se je predvčerajšnjem vstrelil. Kakor smo poročali, se je res peljal iz Dunaja v Budimpešto. Tam je zapravil skoro ves denar, katerega je mater ukradel. Ostalo mu je od vsega nekaj malenega, da si je mogel kupiti vozni listek do Trsta in — samokres. Iz Trsta je odšel v Nabrežino, kjer si je vzel življenje. Tržaška policija je na podlagi gotovih dokumentov, ki jih je pri njemu dobila, konstatirala, da je vstreljen mlad mož čeh in da je iz Prage. Zato je praško policijo o samomoru tudi obvestila. Tam pa niso mogli nič gotovega poizvedeti o tej osebi. — Šele predvčerajšnjem se je praško policijsko ravnatelstvo brzojavno obvestilo, da popis morilec gospe Koblitzeve popolnoma odgovarja popisu samomorilca. — Zanimivo je, da se je to zgodilo isti dan, ko je imela mati morilecova svoj pogreb. S tem je torej padel zastor nad to grozno tragedijo.

Smrt mlade dekleta pred tragedijo. Ko je 16letna hči tovarnarja Edvarda Wagnerja iz Gorenjega Jiretna pri Duhovu na Češkem stala v terek jutraj pred crkalom in si uravnavala frizuro, je nenadoma padla brez zavesti na tla in je kmalu nato izdihnila. Mladega in lepega dekleta je zadela srčna kap.

Nesmiselna stava. Po vzorcu mnogoštevilnih drugih stav se je sklenila v neki gostilni v občini Mlada Roka pri Libercu na Češkem naslednja nesmiselna stava: Kdo največ izpije. Stavo je dobil delavec J. Vraštil, ki je izpil deset litrov piva. V vsaki liter se je primešalo za 30 v ruma. Svoje pivsko junaštvo pa je plačal Vraštil s svojim življenjem. Ko je prišel iz gostilne na prosto, se je vrnil na tla in zjutraj so ga našli mrtvega.

Personal avstrijskih državnih železnic. Koncem leta 1911. je bilo pri državnih železnicah uslužbenih 545 državnih uradnikov, 125 državnih slug, dalje 102.902 uslužbencev dr-

žavnih železnic; med poslednjimi je bilo 15.279 uradnikov, 551 uradnic, 21.517 poduradnikov, 65.339 slug in 216 neuvrščeni uslužbencev. Železniškemu ministru in njegovim pomožnim uradom je bilo pridelenih 1352 uslužbencev, ravnatelstvom državnih železnic pa 8791. Razum tega je bilo pri državnih železnicah zaposlenih 120.000 delavcev, med temi 22.000 nestalnih in 11.000 pomožnih delavcev.

Izdajalski napadi poljskih listov na brate Slovence. (Pismo iz Lvova.) Živo se še danes spominjam na oni večer, ko je slavni Lenart v Unioni beračil podpise, da je zamogel ustanoviti »Klub ljubiteljev poljskega naroda«. Že takrat sem se čudil bistroumnosti tega gospodiča, da je tako lahko našel zaveznikov, kateri so izborni učitelji izdajalstva nad Slovani. Jaz kot tak sem že takrat vedel, zakaj gre klerikalcem, ker sem po daljšem občevanju z njimi, Poljake prav dobro poznal. Ko je v preteklem letu izbruhla italijansko-turška vojna, se klerikalci niso sramovali stati na strani Turčije, kateri že toliko časa tiramizuje naše brate — Slovence na Balkanu. Iz tega samega vzroka se toraj niso ustrašili nasprotovati svojemu svetemu očetu, ki je blagoslovljal italijanske čete, pred odhodom na polje vojne. Refren tega perfidnega postopanja zamoremo opazovati danes pri pobožnih Poljaki. (Mogoče se je sklenilo to solidarno postopanje pri posetu kranjskih klerikalnih gospodov v Galiciji.). Danes, ko se borijo naši bratje za svoje pravice ter gredo neustrašeno v boj — na sveto vojno, oteži svoje brate, iz jarma brezvercev — Turkov, se ne sramujejo pobožni Poljaki — na najpogostejši način napadati prvoboriteljev in vodjo, rešiteljev jugoslovanskega naroda. Bilo bi preveč, navajati nepopolne izbruhle raznih listov posebnost pa »Novega Wieka«, kateri je sam prenapolnjen vnebovriščih sumničen. Vprašajmo se, kako opravičuje Poljaki ta svoj postopek? Takoj nam odgovarja zahrbtni Poljak: Zato ker nas preganjajo Rusi v kraljestvu! ter nam ne dajo naših pravic! A tudi v tem slučaju mi je lahko odgovoriti! Poznam predobro razmere v carstvu poljskem v Rusiji in z mirno vestjo lahko trdim, da — ako bi se mi Slovenci (izjemši klerikalcev) posluževali takih sredstev kakor Poljaki v carstvu, že davno bi bili vsi pod ključem, v rokah državnih pravdnikov, radi veleizdaje. Saj ima vendar naša policija izborne pomočnike, denuncijante. Ne morem se dovolj načuditi, da ne vidijo Poljaki, kako gorostastne krivice se gode v Nemčiji, kjer se boje zatirani Poljaki moliti Boga v svojem maternem jeziku, sicer bi se jih imelo za izdajalce. Temu nasproti bojkotirajo Poljaki v Avstriji slovanstvo vzajemnost (sokolski izlet v Pragi itd.) ter kujejo z našimi največjimi vragovi — Nemci, skupne načrte v svrhu zatiranja ostalih Slovanov. Ali niso to najboljši prijatelji Nemcev. Res je, da Rusija mobilizira! Toda zakaj? Ona hoče podpirati na ta način svoje zatirane brate ter jih ščititi pred nasilji s katerekoli strani, in zagotoviti prosto gibanje pri izvršitvi prevzvišenega cilja — osvoboditve! Radi svobode toraj, kopicijo Poljaki svoje podle napade, — za katero kriče Poljaki v Nemčiji in jo imajo v Rusiji. Čudim se, da še ne vidim hudobi tega naroda iz simpatije do Turkov v turbanu. Pripomniti še moram, da ti časopisi, popolnoma dobesedno prepisujejo z nemških nacionalnih listov in s tem priznavajo svojo solidarnost z Nemci! Tako se kaže poljsko slovanstvo. Ob drugi priliki pa zopet kaj drugega.

Kinematografi »Ideale«. Danes v petek specialni večer. 1. Wales. (Potovalna slika.) 2. Čarobne škarje. (Komični trik.) 3. Zlati grob. (Amerikanska drama iz življenja zlatosledov.) 4. Zigotto in tajstvena graščina. (Velekomično.) 5. Kraljica cvetk. (Koloriran naraven posnetek.) 6. Markiza in plesalka. (Kolorirana krasna ljubavna igra iz časa Ludovika XV.). Samo zvečer. 7. Piske se oženi s sufragetko. (Komična učinkovitost.) — Jutri v soboto »Mož brez vesti«. (Nordiskfilm Co.).

Ljubljana.

— Ljubljanski občinski svet je imel včeraj popoldne ob 6. uri v magistratni dvorani izredno sejo. Župan dr. Tavčar otvoril sejo in imenuje za verifikatorja obč. svet. Pavška in Štruklja. Svojo odsotnost so opravičili občinski svetovalci Kos, Lilleg in Kristan. Župan se spominja umrlega občinskega svetovalca, vpo-klenega okrajnega glavarja v poklju Štefana Lapajeta, in pravi, da je izrekel v imenu občinskega sveta njegovi rodbini sožalje. V znak spoštovanja ranjkega vstanejo obč. svet. s sedežev. Nato naznani župan, da je prišlo pismo od »K. k. Gesellschaft der Musikfreunde« iz Dunaja. Družba obhaja 100letnico svojega obstoja in vabi obč. svet. če se hočejo udeležiti nje slavlja. Nato prestopi župan k odobrenju zapisnika zanje seje, ki se odobri. Potem preide k tretji točki dnevnega reda: k poročiloma stavbnega odseka. Prečita se dopis stavbnega podjetja »Alpenländische Baugesellschaft« glede spremembe pri izvršitvi obsežnih zidov ob bregovih regulirane Ljubljane. Stvar se prepušti stavbenemu odseku, ki bo imel v soboto o tem sejo. Preide se k prošnji Franca Martinca za razdelitev parcel št. 23/1, 23/2 in 25/13 kat. obč. Karlovsko predmestje »Na prulah« na stavbišča. Prošnji se ugoditi. Na vrsto pride 4. točka dnevnega reda: Poročila finančnega odseka in sicer 1. o računskem sklepu mestnega zaklada za leto 1911., 2. o računskem sklepu mestnega ubožnega zaklada za leto 1911., 3. o računskem sklepu zaklada meščanske imovine za leto 1911., 4. o računskem sklepu splošnega ustanovnega zaklada za leto 1911., 5. o prošnji pripravljalnega odbora za splošno razstavo obrtnih vajenskih del za podpora. K besedi se prikladi Ivan Kregar, ki pravi, da bo Slovenska ljudska Stranka glasovala proti št. 1, 2, 3, 4, ker je mestno gospodarstvo le površno in malo pregledno in se ne more o njem vsvariti jasne sodbje. Sedanji mestni upravi se mora izreči nezaupanje. Nato Kregar zopet se de na stol. Vse točke finančnega odseka se

sprejmejo in kar se tiče 5. točke se dovoli pripravljalnemu odboru za splošno razstavo obrtnih vajenskih del podpora 400 K. Nato je župan zaključil javno sejo, ki se je končala po polu 7. Sledila je nato tajna seja.

— Javno predavanje »Akademije«. Danes ob 8. uri zvečer predava v veliki dvorani »Mestnega doma« gospod prof. dr. Fran Ilesič. Tema: Iz zgodovine verstva južnih Slovanov. Vstop prost. Predavanje se bo tikalo zlasti ozemlja, kjer se na grozo Evrope začel vojni ples (Črna Gora, Makedonija, Stara Srbija itd.) bo pa važno tudi radi slovensko-pravaškega sestanka, ki se bo vršil v soboto in v nedeljo v Ljubljani.

— Slovensko gledališče. Sinoči smo videli na našem odru novo stvar: »Štev. 17«. Intendanca je hotela letos obogatiti naš repertoar z novimi deli iz raznih literatur. Tako je izbrala tudi Skawronkovo: Štev. 17. Dejanje se vrši na rusko-poljski meji in kaže razmere — med revščino in bogatim svetom. Dejanje je priprosto: Gospa Kalinova ima trgovino in gostilno, ima tudi sina in hčer. Hči je zaročena z okrožnim tajnikom, sin pa je zaljubljen v Marijo, ki je dekla pri hči Marija pa je hči znanega tatu Pruknova, ki je že lepo število mesecev predsedal na »štev. 17«. Naravno je, da ponosna trgovka s tako ljubeznijo svojega sina ni zadovoljna in se postavi tudi z vso silo proti temu, da bi se sin z njo zaročil. Da bi bilo vsemu konec, naznanj trgovka oblasti Pruknova kot tatu in oblasti ga hoče izgnati. Hči mora iti z njim. Toda trgovka Kalinova je v zvezi s tihotapci — židje so jo dobili v roke — in Pruknov to ve. Stražniki zasledijo tihotapce in bilo bi vse zgubljeno, ko bi se Pruknov sam ne žrtvoval — v zadnjem trenutku se izda sam za tihotapca in gre zopet na štev. 17., kamor bi morala iti Kalinova. Seveda se Kalinova omehta in dovoli v zakon. Torej nič posebnega. Kraj je nam tui, razmere tuje, v igri ni živahnosti — nam se je zdelo stvar srednje vrste in tudi občinstvo je ostalo hladno. Igralci so storili svojo dolžnost in so se potrudili, da bi vili v besede življenja. Toda kaj posebnega ni dalo doseči. Videli smo te vrste lepše stvari. Gledališče je bilo do polovice prazno. Občinstvo je s ploskanjem izražalo svojo zadovoljnost godbi Slov. Filharmonije, ki je med pavzami pod vodstvom kap. Teplega zabavala občinstvo. Obljuba, da se bo poslej izgovarjal »— se ni držala — zato se je znova pokazalo, da v celoti reforme — niso v krasoto našega jezika. Tu in tam se je izgovarjalo »popolnoma« napačno.

— Javna ljudska knjižnica gospodarskega naprednega društva za šentjakiški okraj je nastanjena na Vožarskem potu št. 4 in je odprta odslej po trikrat na teden in sicer v sredo in petkih od polu 7. do polu 9. zvečer ter ob nedeljah od 10.—12. dopoldne. Knjižnica ima nad 1100 slovenskih in okoli 600 drugojezičnih vezanih knjig. Na razpolago so vse najnovejše slovenske beletristične knjige. V knjižnico ima pristop vsakdo, zato vabimo občinstvo, da pridno sega po knjigah te knjižnice, da se razvedri in zabava v nastopajočih dolgih jesenskih in zimskih večerih.

— Radi prepovednega povratka aretirani. V sredo ponoči je pred magistratno službojo stražnik aretiraj Marijo Babnik iz Medvoda, kateri je prepovedan povratek v mesto. Ker se pa Babnik menda na noben način noče sprijazniti z to mislijo, se be morala nekaj časa pokoriti v zaporu.

— »Domovina« ima danes v petek ob 6. uri zvečer v mestni posvetovalnici svoj redni občni zbor, na katerega vabimo vse prijatelje in dobrotnike društva.

— Društvo inženirjev v Ljubljani javlja svojim cenjenim članom, da napravi 26. in 27. t. m. oficijelni poset Hrvatskemu društvu inženirja i arhitekta u Zagrebu. Ker živita obe strokovni društvi že nad dve leti v najožjih kolegalnih in literarnih stikih, je želeli, da bi se tudi posamezni člani obeh društev približje izpoznali med seboj. Radi tega se člani Društva inženirjev v Ljubljani najtopleje vabijo, da se tega poseta v čim najčistnejšem številu udeležijo. Poset je neodložljiv. Odhod iz Ljubljane v Zagreb 26. t. m. zjutraj ob 7.30. Povratek iz Zagreba 27. t. m. ob 10.22 zvečer. Čas prijave do 21. t. m. Odbor.

Slovensko trgovsko društvo »Merkur« naznanja gg. članom, da je pripravljeno letošnje zimsko sezono prirediti tečaj za tesnopis in strojepis, ako se oglasi zadostno število udeležencev. Vsi, ki se za to zanimajo naj blagovolijo svojo udeležbo prijaviti društvu najkasneje do ponedeljka 21. t. m. Tečaj za laščino se prične v torek 22. t. m. ob 9. uri zvečer v društvenih prostorih. Pristop je še mogoč.

Vozniki v Ljubljani se opozarjajo, da je voznja iz Franciškanske ulice na Dunajsko cesto prepovedana ter da se kaznuje z globo ali zaporom. Ker nekateri tega še vedno ne vedo, jih nam to prepoved spominjamo, da ne bo potem izgovorov, ko bo prepozno.

Anton Foerster ml. Chicaški listi poročajo, da je naš rojak, pianist Anton Foerster, sin našega skladatelja v Ljubljani, nevarno obolel. Foerster v mestu Chicagu velepriljubljen klavirski učitelj in ravnatelj na Musical College. Baje morao opustiti vse svoje koncerturo in učiteljsko delovanje za dalje časa, ker ga je napadla huda živčna oslabelost. Ameriški slovenski listi pišejo o tem umetniku zelo simpatično.

Trst.

Proti temu protestiramo. Magistrat tržaški pozivlja potom lepakov vse one, ki so rojeni 1891, 1892 in 1893 leta, da se zglašajo radi nabora tekom meseca novembra. Lepaki so tiskani samo v italijanskem jeziku. Kdor ne razume italijanski, mora prosjačiti naokrog, da se mu razjasni, kaj pravzaprav vse to pomeni. In lahko se vsled nacionalizma tržaškega magistrata marsikateremu Slovincu pripeti, da mora plačati kazen, ker se ni priklasil. Priklasil se pa zato ni, ker ni razumel, kaj je pisanega na

lepakih. Pozivljamo magistrat, da izda lepake tudi v slovenskem jeziku. Nas Slovencev je v Trstu okoli 70.000 in je pravi škandal, da se nas s strani magistrata tako zapostavlja. Če magistrat našemu pozivu ne ugoditi, potem bomo najodločneje nastopili proti kazni, ki bi eventualno zadela Slovence, ker se ni priklasil. Vun z lepaki v slovenskem jeziku! Na magistratu se ne sme uganjati politike v škodo nam Slovincem.

Ruski kružok v Trstu otvori tudi letos tečaje za slovenske jezike. Poučevala se bo ruščina; češčina, hrvaščina in slovenščina. Tečaji se začno takoj, kakor hitro se priklasi vsaj deset članov za vsak jezik. Kdor želi obiskovati katerega teh tečajev, naj se oglasi na vpisovalni poli, ki je na razpolago pri vratarici »Narodnega doma« in pri slugi »Slovenske čitalnice«. Ker je znanje slovanskih jezikov za nas Slovence velikega pomena, se pričakuje velike udeležbe, zlasti še zato, ker je šolnina zelo nizka.

»Edinost« dela reklamo italijansko-nacionalističnim listom. Vsak dan vidimo v »Edinosti« polno »Piccolov«. Ni je vrste v tem slovenskem narodnem listu, ki ne bi bila za »Piccolo« nikakega pomena. Kadar »Edinost« piše proti »Piccolu«, ga imenuje s pravim imenom »Il Piccolo«. To je za »Piccolo« seveda velika agitacija. »Il Piccolo« pa je bolj pameten; on »Edinost« nikdar ne imenuje drugega kakor »un giornale sloveno«. »Edinost« pa bi »Piccolo« hotela prisiliti, da bi je zval po imenu, ker bi bila to zanjo agitacija. »Piccolo« tega ne stori: zadovoljen pa je, da ima tako pridnega agitatorčka v listu »Edinost«. Razum »Piccolo« dela »Edinost« reklamo »Slovincu«, ker je nazadnjaški list »Edinosti« enak. Kdaj pa je »Edinost« imenovala »Dan«? tako dolgo, dokler se ga ni bala. Danes pa pravi, neki ljubljanski list piše... kakor bi bili ljudje tako neumni, da bi ne znali kdo je ta ljubljanski list. »Dan« je »Edinost« vedno imenoval, kakor se to tudi spodobi. »Edinost« tega ni storila. Ona si misli, to bi bila za »Dan« prevelika reklama. »Dan« se pa ne sme razširiti, ker preganja temo, kar »Edinosti« ni všeč. »Edinost« je proti naprednim slovenskim časopisom, da je za nazadnjaške slovenske, kakor nam Slovincem smrtno sovražne italijanske časopise, najboljše, najzvestejše agitatorčka. Ali je to narodno delo?

Zvišanje delniške glavnice živnostenske banke. Tržaška podružnica Živnostenske banke nam poroča, da je na občnem zboru leta 1912, na podlagi spremenjenih pravil sklenjeno povišanje delniške glavnice od 80 na 100 milijonov kron prejel oblastveno pritrđilo. Živnostenska banka poslužila se bode tega dovoljenja pričetkom prihodnjega leta, kakor hitro bodo namreč razmere dopuščale.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

VOJNO STANJE NA BALKANU.

Dunaj, 17. oktobra. Ker je Turčija pretrgala diplomatske zveze z Bolgarsko in Srbijo, vlada sedaj na Balkanu pravo vojno stanje. Jutri dopoldne bo turška vlada sporočila balkanskim zveznim poslanikom v Carigradu, da nikakor ne more ugoditi njih zahtevam in jim konečno izvršila potne liste.

Dunaj, 17. oktobra. Semkaj je došla vest, da je turški ministrski predsednik srbskemu, bolgarskemu in grškemu poslaniku že izročil potne listine. Poslaniki odpotujejo v svojo domovino jutri zjutraj.

GRŠKA ŽE V VOJNI.

London, 17. oktobra. »Reuter Bureau« poroča, da je Grška že pričela vojno s Turčijo. Grške čete so prekoračile tesalsko mejo in udre v Epir.

TURKI ZOPET UDRLI V SRBIJO.

Belgrad, 17. oktobra. Vest, da turške čete zopet udre v Srbijo in sicer pri Prepolcu, se potrjujejo. Včeraj se je ves dan vršil boj med srbskimi in turškimi včjaki. V akcijo je stopila tudi srbska artiljerija. Turki so se morali z velikimi izgubami umakniti nazaj.

BOLGARSKI ZUNANJI MINISTER ODIDE V PETROGRAD.

Petrograd, 17. oktobra. Bolgarski zunanji minister odide v Petrograd, kjer bo imel važne konference z ruskim zunanjim ministrom.

VOJNA NAPOVED.

Sofija, 17. oktobra. Ker je Turčija sedaj že zamudila čas za odgovor na noto balkanskih držav, so zvezne balkanske države sklenile, da ne podajo nobenega ultimata. Bolgarska napove vojno v soboto.

Črnogorsko-turška vojna.

(Uradni brzojavi):

Kruševac, 15. okt. ob 8. uri 20 min. dop. Včeraj se je izvršila prodaja Šipčanika na sledeči način: Komandant in veliko število častnikov je došlo na Ržanički most, kjer jih je čakal prestolonaslednik s štabom in 3 do 4 bataljoni. Razoroženi vjeti bataljoni so se približali s komandantom-polkovnikom in oficirji. Črnogorska godba je svirala turško himno. Prestolonaslednik častita komandantu in oficirjem, ki se otožno približajo, na junaški brambi. Komandant preda sabljo, ki mu jo prestolonaslednik vrne. Prestolonaslednik se je nato razgovarjal z vjetimi častniki in skrbel za turške vojake.

II.

Podgorica, 15. oktobra 9. uri 50 min. dop. Včeraj popoldne se je izvršila predaja Tusi, ki je bila najpreje javljena prestolonasledniku, ki je bil s štabom na Ržaničnem mostu. Našlo se je mnogo bojnjega materiala: 9 topov, 8 mitraljez, 7000 mavzerc, 800 šatorov in mnogo konj, provijanta, municije, za kar se je napravil

zapisnik. Ključki so predani našim vojnim oblastem. Zajatnike so povedli sinoči v Podgorico. Vsa Podgorica je bila na nogah, da jih vidi: preko 5000 vjetih Turkov je korakalo po določenih ulicah. Podgorica slavnostno razsvetljena v znak radosti vsled zmage. Med vjetniki je 62 oficirjev z jednim polkovnikom, komandantom Tusi. Nocoj okoli ene ponoči se je predal tudi Hum s precejšnjo posadko, ki so jo odvedli v Podgorico. In tako je pot do Skadra s te strani brez turških trdnjav. Radost nepopisna.

Radi skrajno slabe telefonske zveze z Dunajem, so izostala naša nočna telefonska poročila.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk „Ljubljanske tiskarne“

Posebna specialiteta likerja
„Zdravnik želodca“
se dobi v vseh boljših lokalih ter tam, kjer so razvidni dotični plakati, ali pa direktno pri
Lovre Sebeniku v Šiški
pri Ljubljani.

Širite, kupujte in naročajte „Dan“! Prijavljajte nove naročnike!

Paul Šimenc
preje Jakob Šimenc
umetni in trgovski vrtnar
Gradišče št. 12.

Priporoča svojo veliko zalogo svežih vencev in šopkov, kakor tudi vse vrste rastlin za dekoracije v sobah, salonih in na grobeh.
Zunanja naročila se sprejemajo točno in najceneje.

: Tvrška JULIJ MEINL, uvoz kave :
priredi v svoji podružnici
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 7
18. in 19. okt. kuhanje kave
ter v ljudno vabi k obisku. — Zjutraj od 9. ure naprej dajale se bodo poskušnje brezplačno vsakomur (otroci izvzeti).

Tvrška Gričar & Mejač
Ljubljana, Prešernova ulica št. 9
priporoča svojo bogato zalogo
izgotovljenih oblek za gospode in gospe, dečke in deklice.

Ivan Jax in sin, Ljubljana
Dunajska cesta št. 17
priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev in stroje za pletenje (Strickmaschinen) za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler. - Vozna kolesa.

Ceniki zastoj in franko.

Družba sv. Cirila in Metoda

pozivlja in prosi cenjene somišljenike, da se poslužujejo edino-le

Ciril-Metodovih vžigalic,

kajti edino od teh ima družba podporo. Vsaka druga znamka se naj odločno zavrne!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Pri nakupu „pravega Francka“ izvolite paziti na to-le varovalno znamko.

Zavrnite previdno podobne zavoje kot ne „pravi Franck“.

Tovarna v Zagrebu.

Proizvod najboljših sirovin.

sl. im. 122/4577

Samo po K 4 — več sto pelerin s kapucami ali pa otročje obleke (kostumi).
Samo po K 6 — daljše pelerine ali pa kamgarnaste hlače za gospode.
Samo po K 8 — najdaljše pelerine ali pa moderno izdelane obleke za gospode.
V damski konfekciji vedno velika izbira. Postrežba točna. Cene nizke.
„Angleško skladišče oblek“
O Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Kavarna „Central“
Danes in vsak dan predstava priljubljenega na novo pridobljenega
Original The Wehings Ensemble
glasbenega instrumentalnega in humornističnega kabareta.
S spoštovanjem
Štefan Miholič, kavarnar.

Še nikdar niste kupili po tako nizkih cenah!

Radi velike zaloge vseh šolskih in uradniških potrebščin
kakor tudi galanterijskih predmetov prodajam po zelo nizkih cenah na drobno in debelo. Trgovina s papirjem in galanterijskim blagom:
FR. IGLIČ, Ljubljana
Mestni trg št. 11.—13. - Mestni trg št. 11.—13.

Dolžnost nas veže ter pozivljamo vse brate „Sokole“, da se poslužujejo edino-le

Ciril-Metodovih vžigalic.

Na ta način se bode zvišal promet, kar bode tudi Sokolstvu v prid.

Slovenska sokolska zveza.